

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

XXXIII. Volvmnio Brandinellio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

XXXIII.

VOLVMNIO BRANDINELLIO.

Ostenderat Auctori poëma dramaticum, nuper impressum; ejusque sententiam rogaverat. hanc ipse eodem die, post lectam operis præcipuam partem, candide ac familiariter sic expressit.

BVrenum, si nosse petis, me judice, quantum
 Quodve poëma sit, an flammis an luce probandum
 Crediderim; ingenuum, satyra de more, faterer,
 Si, quondam quæ major erat Venusina loquendi
 Simplicitas, & quod dubiis in litibus acre
 Iudicium Flacco, hæc eadem mihi fata dedissent.
 Non impune tamen studiis melioribus horas
 Nequicquam abstulerit varia farragine sartum,
 Quod nova, quod vetera, & nimium tot dissita jungit
 Drama; sed hinc breviter sensus penetrabilia pandens
 Edicam. Fuit his unus de plebe diebus,
 Qui Bacchi latices biberat, geniumque recenti
 Versabat varie fœcundus imagine rerum.
 Hic galeam capiti apposuit, rubeum inde galerum,
 Mox regis diadema, togam superinduit atram,
 Post multas pelles, plumas, & pallia centum;
 Denique, ne multis, Regem, civemque, Duceque
 Et Capitolinum heroem sese esse putabat,
 Agricolam, & maris & terræ cælique animantem.
 Dicebam: quodnam ista recens est machina monstrum
 Pannosumque chaos? tacita aut quam arte movetur?

D 5

I s que

Usque adeo insipiens dum vult esse omnia, nil est ;
 Et male confuso non noscitur ordine rerum.
 Huic non absimilem speciem mihi reddidit ista,
 Cui nec nomen adest unum, nec lingua ; animosus
 Nam sibi cunctorum cupiens encomia vaturn
 Autor Pacuvium gaudet junxisse Maroni,
 Papinio Plautum miscet, Senecæque Catonem,
 Verbaque bis senis tabulis furatus operta,
 Dum se omnem jactat vatem, dat nullus haberi ;
 Atque antiquatis sensum sub vocibus ultro
 Personæ ignorant, auditor & ipse requirit.
 Sic sibi dat meritam præsens audacia pœnam.
 Qualis quæ terras exosa est barbara viles,
 Affectans cœlos, vario gens murmure voces
 Prodidit incomitas, nequicquam audita, superbum
 Liquit opus ; nec par superis stetit ardua moles.
 Maxima pars hominum sermoni intenta Latino
 Arripit ex omni consuetas tempore voces,
 Tentatura novas artes : disconvenit ille
 Offenditque aures clamor, variatque tenorem.
 Ut quondam juvenes, dum Bacchanalia ludunt,
 Conclusos catulos arca, vexere quadrigis
 Per fora, per plateas, circum caudasque ligarunt,
 Quas mox transmissis per mille foramina loris
 Attraheret cantûs præses, raucasque seorsum
 Servaret voces, inde atque subinde latrantum ;
 Horum sub numero claudit se Belgicus ille
 Ferrens, & Plauti, & Senecæ, Tacitique colonus,
 Rhetoris ignarus Fabii quid pagina dicat,
 Discipulis prohibens puro cum Cæsaris ævo,

Ne desueta senis committant verba Catonis,
 Quæ neque dixisset Cato, si tunc viveret. At me
 Tantæ Burenus revocat novitatis amator,
 Qui non verba sibi solum, sed totum opus ante
 Vlli intentatum princeps eduxit ad auras,
 Virgilii exemplo, Flacci, doctique Lucreti;
 Qui sic Pieridum peragrant loca, nullius ante
 Trita solo: juvat ire jugis, qua nulla priorum
 Castaliam molli divertitur orbita clivo,
 Et primum Latio Parios ostendere Iambos.
 Sed male, quod prisco licuit, jam tempore nostro
 Ille etiam licuisse putat. Cum quisque Latinum
 Redderet eloquium, vivens ea lingua vetustos
 Et valuit mutare modos & ferre recentes,
 Augeri, minnique suis quoque vocibus ætas,
 Ut sylvæ foliis pronos mutantur in annos.
 At postquam antiqua periiit facundia Romæ,
 Quam nos ex mutis tentamus ducere chartis,
 Nec sat, quæ quondam fuerit, novisse valemus,
 Nec tenuem aut aspiratam recto ore profamur;
 Non nisi quod Latia sub voce scientia quæque
 Discitur, à primis illam perquirimus annis,
 Quæ minni angerive nequit, quia mortua pridem est,
 Atque recens alias invenit Thuscina voces.
 Ergo hanc Hetrusco veniam Burenus habebit
 A sermone libens, qualem Guarinus, & omnes
 Accipiunt, quia vivit adhuc, redditque Latina
 Vsq; vices linguæ. Quæ tanta audacia vati?
 Unde hæc, post Latii strages & funera, fluxit
 Verborum seges, immansi vomere belli

Everts-

Evertere Gothi campos, & Vandalus acer,
 Atque novis longe diversa renascitur hortis
 Italia? unde hæc alternis sermonibus aptos
 Fabula destituit versus, Venusinus ut instat
 Atque Stagiraus? grandi quis carmine miscet
 Colloquia? utroque heroum si facta canuntur,
 Non tu permutes; Maro num vel Homerus Iambos
 Promunt? Unde gemens querulo philomela fritinnæ
 Murmure, Aristophanes scena prælusit eadem,
 Dum ranas, volucresque sua de voce canentes
 Ostendit populo? At Græcis quam magna potestas
 Audendi fuerit, dicam; queis spiritus omni,
 Accentusque manet verbo, queis ludere cuncta, &
 Lascivire dedit Comus salibusque jocisque:
 Non id ubique tamen; certis est Attica dictis
 Gratia, nec tales, Fabio si iudice standum est,
 Vnquam dicendi Veneres Romanus haberet:
 Nec quisquam est ausus quondam, cum tantus in Vrbe
 Proventus vatum recitaret carmina totis
 Mensibus, & docto caneretur nenia vulgo,
 Frontonis platani convulsaque marmora clamant
 Semper & assiduo ruptæ lectore columnæ.
 Adde, quod & ranam & volucrem parce tribus illic
 Ludit Aristophanes in versibus; iste bis octo,
 Bisque crepat senos. utinam meliora sequutus
 Mandasset libris, cui grande est atque poëtæ
 Ingenium: juveni quem tu cecinisse Maroni
 Vel non absimilem dicas, si paucula demas,
 Vel Senecæ æqualem, tragicum si scribat Iambum,
 Ut saltatores confert, ut cantica promit.

XXXIV. AD